

List izhaja vsak petek

in velja s poštnino vred in v Gorici domu poslan: za celo leto 3 gold., za pol leta 1 gold. 50 sold., za četrt leta 80 sold.— Za ude nar. - polit. društva „GORICA“ je cena določena, kakor za druge naročnike. Posamezni listi se prodajajo po 6 sold. v tiskarni.

GLAS

Naročnina in dopisi

naj se blagovoljno pošilja opravištvu v nunskih ulicah v tiskarno Karol Mailing-ovo. Vse pošiljatve naj se frankujejo. Rokopisi se ne vračajo. Oznanila se sprejemajo. Plača se za navadno vrstico, če se naznanilo samo enkrat natisne, 8 sold., če dvakrat, 12 sold., če trikrat, 15 soldov.

Nemške šole.

Naj nihče ne misli, da nameravamo v tem članku nemške šole priporočati za naše slovenske dežele. Več kot dognana resnica je, da za nemške šole na slovenskih tleh ni mesta. Da pa vendar o tem pišemo, daja nam povod vladno postopanje proti neki neavstrijski ter pruski svojati, ki se posebno na nemških srednjih in viših šolah blizo „rajha“ tako kreta, kakor bi bila v Bismarkovi službi in bi imela namen pomagati, da mladino za nemško cesarstvo pripravljajo. Izrečemo, da tu nimamo v mislih naših srednjih šol.

Kaj se je godilo v Lincu, smo pri drugi priliki omenili, da so namreč med dijaki srednjih šol zasledili društva, ktera so imela ves drug, nego avstrijski značaj. In ravno pred kratkem je dospel nek ukaz ministra za uk in bogočastje namestništvu v Prago, ki dotičnim krogom nalaga, naj ostro opazujejo počenjanje dijaških društev (burschenschaften), posebno naj gledajo na to, da jim zabranijo zvezo z neavstrijskimi društvi.

Minister Stremayr je že sam skusil, kak sad rodi „deutsche Wissenschaft“, izžvižgali so ga iz dvorane dunajskega vseučilišča dijaki — nemških viših šol. V Pragi je zdaj nekak strik nemških profesorjev na vseučilišči; nekteri profesorji so bili poklicani od ministra na Dunaj, da se zagovarjajo in opravičijo. Listi pravijo, da se bo vse lepo poravnalo in pri banketu, ktere ga so napravili nemški profesorji odhajajočemu prusu na čast, pilo se je veliko na čast „der deutschen Wissenschaft“, „der deut-

schen Einheit“, spravili so pa tudi Avstrijo v dotiko z Nemčijo, ker ta ima veliko srce in svoje ljubeznive roke rada steguje kakor jezik proti jadranskemu morju.

Kaj pa je pravi vzrok, da se na nemških vseučiliščih, pa tudi na srednjih šolah tako močno goji nemški, to je pruski duh? To-le: V Avstriji imamo preveč pruskih profesorjev, in želeti je, da se nobenega več iz Nemčije ne vabi in ne sprejme; kar jih je pa v službi in kolikor njih ni resnično avstrijskega mišljenja, naj se počasi in po lepi poti zopet nazaj v Nemčijo odpravijo. Tega načela bi se moralo avstrijsko ministerstvo držati, potem bi ne imeli nikakega strahu, da so nemške šole v Avstriji gnjezda, v katerih se goji hrepenenje po združenju s sosednim cesarstvom, avstrijska zavest in ponos avstrijski pa se morita.

Sedanje ministerstvo, ker je popolnoma nemško, in veliko-nemškega duha, ni kos tej nalogi, če tudi sprevidi, da je treba, saj na videz, nemškim (pruskim) profesorjem na prste gledati, in dijakom zabranjevati, da se z neavstrijskimi društvi ne bratijo. Sliši se, dva pruska profesorja dr. Hering in dr. Henke zapustita Prago in se podasta v srečno nemško cesarstvo; ali ustavoverski listi, glasila sedanjega ministerstva, vpijejo in tarnajo, da z odhodom takih moči je vseučilišče v nevarnosti, da propade. Auersperg-Lasserjevo ministerstvo se da le prenašlo od svojih časnikov ostrašiti. Če tudi je ministerstvo že dvema gospodoma dalo pozdrav: „srečno pot“, ne gre misliti, da bo ravno to ministerstvo rešilo Avstrijo nadloge neavstrijskih profe-

sorjev.*) Treba pred vsim dobro avstrijskih, ne samo nemških, madjarskih ali poljskih ministrov, avstrijski morajo biti ministri, katerim je le blagor Avstrije na srcu. Taki ministri bodo strebili neavstrijsko misleče profesorje izmed dobrih ter jih poslali v „rajh“, za ktere ga so toliko navdušeni. Pravi avstrijski profesorji pa bodo pred vsem mladino učili, pri vsaki le mogoči priliki povdarjali ne „deutsche Wissenschaft“, ampak avstrijski patriotizem, mladina, upanje prihodnosti, izročena avstrijskim učenikom, ne bo škelela ne proti zahodu, ne proti jugu, ne proti severu, ampak srce mladine bo napolnjeno z ljubeznijo do Avstrije, iz mladine bodo postali pravi avstrijski patrioti.

Ako tedaj vlada hoče — kar je minister Stremayr večkrat že povdarjal —, da naj šole izreajo avstrijsko mislečo mladino, treba pred vsem, da se take osebe odpravijo, ki so vse kaj drugega, le Avstrijanci ne. V tem je veliko zamujenega, vendar ni še vse prepozno.

Treba je, da stopina krmilo avstrijsko ministerstvo, ktero naj odpravi iz vseh šol brez ozira vse, kar je neavstrijskega, ter naj po avstrijskih profesorjih in učiteljih mladino odgoja za Avstrijo, potem ne bo se nam bati tudi nemških šol. Vselej bomo pa sumljivo gle-

*) Po novjših sporočilih se je minister Stremayr že ustrašil vpitja ustavoverskih pruskih listov ter si prizadeva na vso moč prof. Heringa Avstriji (!?) ohraniti, in zato bo neki mesto njega prestavljen namestništveni referent Kromer, ki je bil vzrok, da je minister Stremayr profesorje medic. fakultate pokaral. Pis.

LISTEK.

PRVAČINA.

[Spisal P. mlinarjev.]

(Dalje.)

Črna vina se pridela le malo, 10 kvincev črnega na 100 belega. Dobro vedó krajnski, vinski kupci, kje je Prvačina, ki z velicimi kranjskimi vozovi prišedši v vas nakupijo tu medenoslade kapljice ter jo, židane volje, odpeljejo tija na svoj dom, kjer jo „po firklu“ točijo krepkim krajnskimi možem in „korajžnim“ krajnskimi ženicam. Prodaja se vino navadno le iz goric, kar se ga v ravnini in na polji pridela, obdrži si ga vsak za domačo potrebo in žejo. Število različnih trt sega nad 30 plemen, katera kmet prav dobro pozna. Da je to res, naj v misel vzamem razstavo raznovrstnih, domačih vin v bližnem Dornbergu dne 2. maja t. l. Tu je bilo vsako po drugačnem načinu napravljeno, nad 40 plemen (sort) domačega, Dornberškega vina. Škoda, da nij bilo za časa trgatve to naznanjeno

tudi Prvaškim posestnikom, bili bi tudi oni gotovo tako napravili in razstavili svoja vina! Ker ravno o teh stvareh govorim naj ne zabim opazke, da se dadó Prvaška vina, kakor tudi iz bližnje okolice (Gradišča in Dornberga) po modrih nasvetih vinorejskih strokovnjakov tako napravljati, kot sleherna druga avstrijska, ali celo zunanja vina. Se vé, da je treba vedeti kakó in znati „pošteno“ slepariti.

Poskusi samo enkrat in mi bodeš veroval. Poslušaj me pazljivo ter vestno, natanjko izpolni to, kar ti naročujem: Odberi o trgatvi samo eno plemen grozdja, najbolja je malvažija, ali „lipovščica“, posaši jo dobro, potem same jagode zmasti ter vlij jo v pripravno posodo; ko se ta motna tekočina uleže, pretoči jo, pa ne v navadno domačo steklenico, ampak v butilijo z visokim grlom, katero moraš hermetično zamašiti. Butilija mora imeti lep v oko bodeči rudeče-beli plakat z velicimi raznobarvanimi črkami tiskan; ime vina si lahko izposodiš, imenuj ga: „Bordeaux“, „Malaga“ ali kakor si bodi drugače, samo, da je ime nedomače in nenavadno. Za par

let potem prinesi butilijo ne z golo rokó na mizo, ampak z lepo podlago, na dragocenem krožniku, vrtalo ali sveder pri njej in kozarce kristalne; posilno se nekaj zlaži, češ, da je ta butilija poseben dar tega ali onega grofa — ime izda tudi kaj — na to jo odmaši, nalij kozarec do roba ter ga ponudi prvo mogočnemu meščanu na zdar. Posrkal ti bo moderno par kapljic iz njega — da si bi rad tudi kozarec požrl — pogledal bo pomenljivo navzgor in se oddahnil rekoč: ah! che roba! — Vidiš, prijatelj, taka se godi po svetu in vzlasti v mestih; „humbug“ povesod! Mičen plakat prevaril je njegovo oko in vsled tega tudi vino njegov slabi okus; res večkratov: „visus, gustus fallitur“. Dalo bi se vse to napravljati, a škoda, da manjka kmetom potrebnih moči, da pogrešajo vinorejskega poduka, da bi umevali umno pripravljati vina in jim znali dodajati še aromatičnega okusa. Nij zdavno od tega, kar se je izjavil nek sloveč vinorejec, na Dunaju baron Babo menim, rekoč, da, ko bi mi svojim domačim vinom t. j. južno avstrijskim umevali dodavati še „aroma“, bi Nem

dali na nemške šole posebno na meji, dokler veje v njih drug duh, nego avstrijski.

Herkul! kje si, da se lotiš trebiti Augijev hlev?

Hrvaška in Hercegovina.

Hrvatska. 17. t. m. so bile v Karlovcu volitve za hrvatski sabor. Kandidata sta bila Makanec, uže prej poslanec mesta Karlovca i pa Türk, privrženec narodne stranke. Türk je dobil 177 glasov, Makanec 124. Protest ni bil od nobene strani uložen. Tedaj je propal začetnik i vodja opozicije v hrv. saboru, dr. Makanec. Ako pomislimo, da je propal v svojem lastnem volilnem okraju, i da bode drugod težko izvoljen i v hrv. saboru svojo stranko zastopal i vodil — je to zanj strašanska blamaža.

„Zmaga Makančeve politike ali bolje rečeno nepolitike v Hrvatski — bila bi zmaga Ogrske nad Hrvatsko“, piše „Obzor“. In ako vidimo najnovejše Makančevo postopanje, moramo temu pritrđiti. 16. t. m. je bil sklican Makanec meeting v Zagrebu. Vdeleževali so se ga David Starčević, zastopnik veliko krvatske ideje, ki serbstvo negira; dr. Frank, magjaron, nekdanji Vakanovičev i Rauchov agent; Begović, Makančev veliki privrženec, pa peščica Makančevih prijateljev iz Karlovca. Kaj da so sklenili se ne vè, sestavili so baje nek centralen odbor s temi-le člani: Makanec, Starčević, Frank i Begović. Lepši kvartet se ne da stvariti, ako bi ga bogovi zloževali! Magjaroni, Starčevićanci pa Makanec — no, sedaj znamo za program! Nekdanji sovražniki Makančevi, kakor Begović pa Starčević se združe, da skupaj insultirajo narodno stranko, ki je se svojo praktično narodno politiko Hrvatski toliko avtonomije priborila, da je nima enace noben slovanski narod v Avstriji. „Obzor“ glasilo narodne stranke, prav dobro karakterizuje to novo alijanco: „Ta je najnovejša quadrupel-alijanca v Hrvatski, ona štiriglava zmija, ki bi se svojim strupenim želom izjedla narodno — ne stranko, nego narodno stvar,

gotovo kmalu vse trte porezali ali pa vino doma obdržaveli. O saj to bi bilo pametno, da bi svet ne slepili in žepe ne praznili z njimi. Vino čem stareje je, tem bolje tudi prihaja, da pa kmet koj-po trgatvi svojo kapljo prodá, naj mu ne zamerimo preveč: letine so skoro zaporedom slabe, davki pa čedalje večji, vrhu tega tarejo ga še vsakovrstne nesreče pri živini in drugem premoženji; revež ne more večkrat ni bresti ni plavati; tlači ga sto in sto potreb, polovico leta uže pred trgatvijo udolžuje si na vino, katero, če le more, takoj prodá, da si stare rane vsaj nekoliko zazdravi. Vina na razne načine pripravljati poskusijo naj torej najpreje premožniši gospodarji in revni s časom gotovo ne bodo v tem zaostali, ampak jih radovoljno posnemali. „Beseda gane — pravi pregovor — izgledi vlečejo“ kmeta, se ve, prav počasi. To imenitno nalogo izvrševati morejo najlaže vinorejska društva, katerih pa, žalibog na Ipavskem prav malo nahajamo. V Ipavi — kolikor je meni znano — je eno v Skriljah pod sv. Križem drugo in tretje v Dornbergu. Če so se tu, zakaj bi se ne tudi

razvoj i bodočnost hrvats. naroda. Ako bi se hrv. narod tej družbi prodal, bil bi grdatentat na njegov patriotizem i zdravi razum“.

Vstaja v Hercegovini. V Bosni je turško nasilstvo ubogo „rajo“ do vstaje pripravila. Kupa solz i krvi, ki je je štiristoletno robstvo pretakalo, je polna; napočil je dan svobode, ali pa junaške smrti za domovino. Narodni zadrski „listi“ pri našajo te-le vesti iz Hercegovine: Hercegovina je vstala i zgrabla za orožje, da si brani život i domovino; rodovine beže v Avstrijo i v Črnogoro. Turci so v veliki zmešnjavi i se zelo boje kristjanov. Mostar je ves zmeden i se pripravlja na krvoločni boj s kristjani. Turci svoje oborožujejo a kristjanom ne pripuste, da si nakupijo smodnika in orožja. Zato se vstajniki ne morejo organizirati. 17. julija bila je bitka pri Nevesinji, palo je 200—300 Turkov i kristjanov je bilo 20 ranjenih. V praski pri Stolcu so ubili 12 Turkov, pri Krupu se je zbralo 5—6000 vstajnikov.

Akoravno se veselimo, da se Bosnjaki osvobode turskega tiranstva, vendar se skrbnim očesom zremo na posledke te vstaje.

Bosnjaki bodo težko premagali organizirano tursko vojsko, zato pričakujejo i prosijo pomoči od Avstrije, a Avstrija akoravno je ustaja v njenem interesu, se ne upa sama mešati v orijentalno vprašanje i sedanji naš političen sistem se ne briga za svobodo se boreče Jugoslovane. Črnogorski knez je ostro prepovedal svojim Črnogorcem mejo prekoračiti; Srbija, jugoslovanski piemont, ki ima misijo turske Slovane osvoboditi — mora si prej svoj notranji razpor zaceliti i si svoj obstanek zagotoviti. Gotovo pa nismo daleč od onega časa, ko bode orijentalno vprašanje rešeno videli.

DOPISI.

Iz Gorice 22. julija. — (Vreme, draginja, prihodnja pijača, šolske počitnice.) — Pri nas smo letos v izvanrednem stanu z našim vremenom. S tem saj moram začeti, dasi se izpo-

drugod osnovala? V društvu je moč, česar ne more en sam, more jih več. Težak je sicer začetek, a trdna dobra volja premaga vse; tndi se ne pokaže društva velika korist in blag vspeh takoj o njegovem porodu, ampak par let pozneje.

To nam jasno pričajo društva, katera obstojé uže nekaj let. Torej, možje naprej! za priprave za poskušnje vina na razne načine napravljati, kar je društvu glavni namen, nij vam treba biti dosta v skrbeh, obrnite se do velikega vinorejskega društva v „Klosterneuburg“-u pri Dunaju, ki vam bo gotovo na vašo prošnjo pomagljivo segalo v roké, tudi vam bo — kakor sedanjim društvom — pošiljalo priprave in druge pripomočke gledé vinoreje ter vas v tem vsestransko podpiralo. Kedor ne napreduje, zaostaja. Saj je predobro znano Ipavcem, da naša vina dan za dnevo svojo ceno izgublajo in da tujec sedaj ne mara več za-nje! Zakaj bi mar tudi naša vina svet ne poznal, kakor poznana nemška vina, saj so naša boljša od teh? Torej „naglo bratje le na noge.“

(Dalje.)

stavim nevarnosti, kakor bi ne imel o ničemur važnejšem pisati. Dolga zima do srede aprila, suha pomlad, mokro poletje, to je pač izvanredno pri nas v Gorici. Ne manjka nam hudih vremenov, vendar do zdaj ni slišati od ravno velikih nesreč. Toča je v Brdih sem ter tje ostrkala, tu in tam ne malo, vendar, ako pri tem ostane, nadejati se zamoremo dobre in obilne kapljice. Le trtna bolezen rase vsled odveč deževnega vremena, posebno v nižavah, ki so tej bolezni naj bolj podvržene. — Žito se je primeroma dobro obneslo, zarad tega je njegov kup močno padel. Vendar v Gorici ne poznamo, da bi bil kup padel, ker naši peki ostanejo pri svoji navadi, kakor bi bil kaznanik pšenice po štiri gold. Tukaj bi imelo mestno starešinstvo lepo priložnost, storiti kaj, pa njemu je dovolj, zdi se, da pobira izvanredne doklade. — Ravno taka je z našimi mesarji. Zgodilo se je pred tremi tedni, da je neki hribovec pripeljal poln voz telet na prodaj, ponujal jih je po vsaki ceni; ni jih zamogel oddati. Vendar v naših mesnicah si že srečen, če dobiš teletine po 36 kr. funt. Drugo govedino morajo redilci tudi pod ceno oddati, mesarji pa le sečejo govedino v zagodu po 34 kr. V tej zadevi zamoremo se meriti z Dunajem. Tam je meso ravno take cene. In to je za nekatere Goričane ponos. Gorica je zdravilno mesto, če ne za ljudi, saj za žep.

Mestno starešinstvo je sklenilo pogodbo z gosp Ritterjem, da prepusti mestu svoj vodotok iz Soče pri Stračicah. Ceve že stavijo po mestu, da razpeljejo vodo na vse strani. Za zdaj, rabila se bo le za druge potrebne in nepotrebne namene; pa če studenčnice ne staknejo v Skalnici pod sv. Goro, in k temu je neki malo upanja, bodo Goričani primorani tudi Soče se privaditi, ker vodotok iz Kromberga današnjemu ljudstvu ne zadostuje. Po tem bo imel prav „Sočin“ dopisnik, ki pravi, da s časom bo tudi Soča dobra.

Šolske počitnice se pričnejo letos se sredo augusta in bodo trajale do srede oktobra. To bi bilo še nekaj. Ali to je le za letos. Prihodnje leto imajo šolske počitnice začeti s koncem julija, tako da šolsko leto prične s 1. oktobrom, ravno ko se vendima odpre. Taka je, ker Dunaj je postal vele postavodajalec v vseh, tudi nar manjših stvareh. Nar brže se bojijo veliki gospodje na Dunaji, da bi si naša mladina želodec pokvarila se zobanjem. Bolje je, si mislijo, boleznim pot prekrizati. Dosledno naj izdajo še postavo, da pride vsak sad pred na Dunaj v preiskovanje, je li zdrav ali ne, potem še le naj se pripelje sopet v Gorico na prodaj. Kvaranteno bi potem že prestal, in to je varno posebno za mladino, ki rada seže po sadji brez pomislika, je li škodljivo ali ne.

Ogled.

Avstrija. V Brnu na Moravskem se delalci še zdaj niso porazumeli s fabrikanti in nočejo svojih zaupnikov voliti, da bi se v fabrikah pogajali, vendar ni bilo nikakega nemira. Vojaki so bili v kasarnah zbrani, ako bi bilo treba.

V Lincu sta bila obsojena v zadnjič omenjeni pravdi Jožef Hafferl in Julij Cohn zarad zadolžene krive na štir mesece težke ječe.

Dr. Sigl, urednik „bavarskega Vater-

landa" je bil v Lincu zaprt. Ker ga je nemškega cesarstva vlada iskala zaradi razžalenja Bismarka, prišel je potovaje v Avstrijo, tu pa so hitro pokazali nekteri, da tudi v Avstriji Bismarkov nasprotnik ni varen življenja ali vsaj prostosti, toraj v ječo z njim. Tri mesece so tuhtali, ali naj ga v Bismarkove klešče izdajo ali ne, na zadnje so se odločili, „da je bolje, ako eden pogine, kakor cel narod“ in odpeljali so ga v Monakovo. Na ta dogodek, opiraje se piše „Augsb. Postz.“: Iztiranje gospoda dr. Sigl-a od avstrijske vlade je čin, zoper kterega mora vse neodvisno časnkarstvo protestirati . . . Razžalenje Bismarka ni kaka navadna pregreha ampak politična, ker Sigl ga je razžalil kot voditelja prusko-nemške politike, ne pa kot privatnega človeka . . . V smislu politične prostosti moramo postopanje avstrijske vlade grajati . . .

Volitve na Hrvaškem se vršijo prav viharno. Makanec je propal v svojem volilnem okraji in izvoljen je nasprotni zmernejši kandidat. Makančeva in Starčevićeva stranka ste se neki združile, da postopate zoper zmerno narodno. Sad tega razpora bodo želi le madjari, zgled bi bili lahko vzeli Hrvatje od nas nezedinjenih in v dva tabora razcepljenih Slovencev, in videli sad, da si namreč vladna stranka roke menca, kadar so si narodnjaki v laseh. Madjari bodo le bolj ponosni postali.

Naša Avstrija ima vedno še simpatije pri drugih slovanskih, sosednih narodih. Hercegovinski uporniki so namreč nosili avstrijsko zastavo in klicali proti tlačnim turkom: „živio kralj hrvatski Franjo Josip prvi“. Naš minister zunanjih zadev Andrassy pa ne sliši takega klica, toraj je tudi politika njegova na jugu — Andrassy-eva.

Madjari se še vedno posvetujejo z stran colne pogodbe in skušajo na stroške Cislajtanije sebi dobiček, nam pa škoda priboriti. Ali bodo tudi v tem slučaju naši ustavoverci Madjarom na ljubo plačevali, se še ne ve.

Zunanje države. Najvažnejši dogodek so volitve na Bavarskem, kjer je zmagala domorodna stranka po silnem boji. V zbornici bodo imeli domačini 79, pruski prijat. pa 77 glasov. — Gledé dogodkov v Hercegovini opozorujemo čitatelje na poseben članek. — Na Španjskem se pripravljajo na odločilen boj. Vladna sporočila trdijo, da bo kmalo odklenkalo karlistom, druga naznanila pa trdé nasprotno. Glavna vojna karlistov ni še premagana. — V francoski narodni skupščini obravnavajo zdaj proračun za prihodnje leto. Skupščina bo imela počitnice od 4. avgusta do 16. novembra. — V Londonu je bil pretečeno sredo veliki zbor katoličanov pod predsedništvom Norfolkovem.

Pravila

pevskega društva „SLAVEC“ v Gorici, osnovanega v spomin prihoda Njihovega veličanstva, Frančiška Jožefa I., v Gorico 4. aprila 1875.

(Konec.)

§. 13. Pevovodja in pevovodjev namestnik.

Pevovodji gre paziti posebno na to, da se sprejmo v društvo kot pevajoči udje le primerno zmožni pevci.

Pevovodja nasvetuje in prireja najprikladniše napeve, ki se imajo peti pri produkcijah. Koncertom in zabavam sestavlja programe, katere mora predložiti odboru v potrjenje.

Pevovodja predlaga odboru, katerih napevov in muzikalij je društvu treba, ter nadzoruje arhiv.

Pevovodja mora skrbeti, da razpošlje arhivar o pravem času potrebne in odločene napeve pevajočim udom. Da se koncerti in zabave o pravem času naznane vsem udom, za to skrbi odbor.

Kedar je pevovodja zadržan, prevzema namestnik vse njegove pravice in dolžnosti.

§. 14. Tajnik.

Tajnik opravlja vso pisarijo, piše zapisnike, pisma in vabila, s kratka: tajnik vodi društveno korespondenco. On mora zbirati in zabilježevati vse bolj važne društvene dogodke.

Tajnik mora preskrbeti vse pri glavnem občnem zboru potrebne pismene predloge.

Tajnik vodi imenik, podpisuje s predsednikom vred vsa pisma ter hrani društveni pečat.

Tajnik mora vse odborove obravnave naznaniti sodelujočim udom pri prvem občnem shodu pevajočih udov.

§. 15. Blagajnik.

Blagajnik prejema vse doneske in darove ter je hrani v društveni blagajnici z dotičnimi izkazi vred. Stroške pod 5 gl. izplačuje blagajnik sam na svojo odgovornost. Stroške nad 5 gl. pa sme izplačevati le na podlagi nakaznice podpisane od predsednika. Stroške presegaajoče 50. gl. sme dovoliti le občni shod pevajočih udov.

Blagajnik mora predložiti odboru račun vsako četrtletje.

Blagajnikovi računi morajo biti podpisani tudi od predsednika, tajnika in enega odbornika.

Blagajnik predloži vsako leto glavnemu občnemu zboru konečni račun za preteklo in predarek za bodoče leto. Glavni občni zbor izvoli 3 pregledovalce (cenzorje), kateri imajo račun preresetati in po okolnostih ali odobriti ali ovreči.

Če je blagajnik zadržan, sme si izvoliti namestnika, a mora biti zanj odgovoren.

§. 16. Arhivar.

Arhivar hrani društvene muzikalije, katere mora zaznamovati z društvenim pečatom. Arhivar razpošilja pevajočim udom odločene napeve, kateri so društvena lastnina; zato mora arhivar paziti, da se razposojene glaske ne pozgube.

Arhivar vodi inventar vseh društvenih zbirk in je odgovoren za njegovo popolnost.

Pri konečnem računu mora arhivar predložiti inventar, da se pregleda.

§. 17. Poverjeniki.

Društvo ima v vsakem večem kraji svojega poverjenika, katerega dolžnost je, skrbeti za to, da je vez mej središčem in posameznimi pevskimi oddelki na deželi ozka in trdna.

Poverjeniki smejo v svojem okraji prejemati letne doneska od udov, morajo je pa koj odposlati blagajniku.

Poverjeniki nasvetujejo odboru, katere pevajoče ude naj oprostijo letnine.

§. 18. Shodi udov.

Shodi ali zbori udov so dvojni: občni shodi pevajočih udov in glavni občni zbori.

Da se pevcem prihrane poti, naj se napovejo občni shodi pevajočih udov navadno o takih dneh, kedar so pevajoči udje zbrani pri glavnej pevskejši poskušnji.

Občni shodi pevajočih udov sklepajo:

- 1) o stroških, kateri presegajo 50 gl.,
- 2) o nujnosti predlogov,

3) o važnosti nasvetov in pritožeb podpirajočih udov,

4) o veselicah.

Veljavno sklepa prišlo število sodelujočih udov. Nadpolovična večina odločuje.

Glavnim občnim zborom, pri katerih odločuje nadpolovična večina, so pridržana sledeča opravila:

- 1) Volitev odbora in potrebne dopolnilne volitve,
- 2) volitev 3 cenzorjev, kateri imajo pregledati konečni letni račun. Cenzor zamore postati le, kedar nij bil odbornik v preteklem letu.
- 3) sklepanje o nagradah in darovih,
- 4) predruženje društvenih pravil,
- 5) imenovanje častnih udov,
- 6) sklepanje o nehanji društva.

§. 19. Društveno leto.

Društveno leto se pričinja s 1. julijem 1875, od katerega dne naprej se imajo uplačevati letni doneski.

§. 20. Prepri mej udi.

Pri preprih o društvenih zadevah si izvoli vsaka stranka dva razsodnika. Razsodniki si izvole izmej udov predsednika. Proti razsodbi teh razsodnikov nij apelacije.

§. 21. Nehanje društva.

Društvo neha, kedar od $\frac{2}{3}$ udov pri glavnem občnem zboru navzočnih $\frac{3}{4}$ potrde, da ima nehati. Ako društvo neha, se obrne vse njegovo premoženje v tisti namen, ki ga odloči glavni občni zbor.

V Gorici 14. maja 1875.

OSNOVALNI ODBOR.

Domače stvari.

(Imenovanje.) Minister za uk in bogočastje je imenoval vodjo c. k. vadnice v Gorici Petra Rajakoviča za vodjo, in voditeljico (državne dekliške šole v Gorici) Ano Reiniš za glavno učiteljico na c. k. pripravljavnici za učiteljice v Gorici.

(Prvi občni zbor „Slavčev“). Podpisani odbor uljudno vabi 29. t. m. vse ude pevskega društva „Slavec“ v občni zbor, ki se začne točno ob 11. uri predpoldne v dvorani goriške čitalnice. Dnevni red: 1. Poročilo osnovalnega odbora, 2. Predlogi osnovalnega odbora gledé nakupa društvu najpotrebnejših rečij, 3. Kje in kedaj naj se napravi prva koncertna beseda? 4. Razgovarjanje o darilih (§. 18 dr. pr.), 5. Volitev odbora (§. 11 dr. pr.), Posamezni nasveti. (Osnovni odbor.*)

Razne vesti.

— + Vincenc F. Kljun. 15. julija je umrl v Karlovih varih (Karlsbad) na Češkem dvorni svetovalec V. F. Kljun, ki se je tam zdravil. Kljun je bil rojen 1823 v Ljubljani, posvetil se je bil zemljepisnem študijam i je mnogo učenih zemljepisnih knjig izdal. 1857 je prišel na Dunaj i je učil v trgovski akademiji geografijo i statistiko. 1867 ga je volila slov. večina ljub. zbornice v deželni zbor i ta v državni zbor. Ali naš „Cene“ videč, da mu na Slovenskem ne bodo lavorike cvetele se je kmalu ločil slov. stranke i se ustavovercem pridružil. Pozneje je bil

*) Na povabilih poverjenikom doposlanih naj se pomota, ki se je vrnila gledé doneska ustanovnikov, rači tako popraviti: ustanovniki plačajo najmanj 10 gld. enkrat za vselej, ne pa 10 gl. na leto.

poklican v trgov. zbornico i je dobil naslov dvornega svetovalca. Zadnje dni, zbravši si nekaj denarjev se je podal v Švico i je pri Lucernu v svoji vili, Vinkonia imenovani živel.

Kljun je bil po rodu i duhu Slovenec i je tudi v „ruski besedi“ v Moskvi priobčil v ruskem (?) jeziku: prineske k slov. literarni zgodovini. V letih slov. narodnega gibanja bil je ta učenjak zelo navdušen Slovenec — a sedaj je pa kot odpadnik pozabljen, na tujem umrl. Taka je osoda renegatov!

— Črno-rumena zastava — zastava Avstrijskega cesarstva — prepovedana na Ogrskem! Tako piše „Bohemii“ iz Budapešta. Poštar Požunski je namreč pred svojo hišo o smrti cesarja Ferdinanda razpostavil Avstrijsko zastavo, in zdaj je — če se „Bohemia“ ne laže — po ukazu Ogerskega kupčijskega ministra v sodniški preiskavi zato, da se je na Ogerskem drznil razviti Avstrijsko zastavo! Res, vsak dan nova znamenja, kamo jadramo. (Nov.)

— Telegrafična postaja se je odprla dne 18. julija v Lovranu v Istri.

— Obsojena. V torek je bil Jožef Mozeč iz Renč pri tukajšnji sodnji obsojen na 5 mesecev ječe zarad težkega telesnega poškodovanja in Marija Androvič iz Bilj tudi zarad težkega poškodovanja na 14 mesecev ječe.

— „Zvon“. Prijatelj nam piše iz Dunaja: 3. julija imela je „Slovenija“ svoj zadnji letošnji shod. Ko je g. Stritar naznanil, da bode zopet „Zvon“ izdajal, je bil z gromovitim ploskom sprejet.

Umri od 4. do 22. julija.

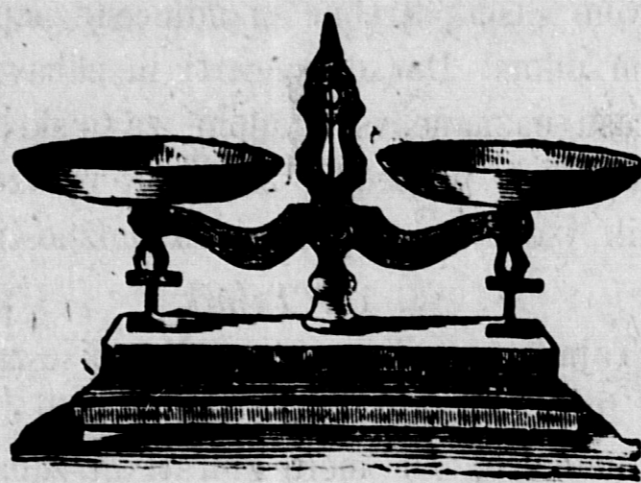
Klavdija Pavletič 24. l. jetika. — Emil Repič 32 l. krvna jetika. — Alojzij Usaj 4 l. 6 m. prsna vodenica. — Jožefa Weisgärber 3 l. 6 m. krvna jetika. — Jožef Šuligoj 1 l. 4 m. vtonil. — Janez Toso 4 l. 5 m. angina. — Simon Hrast 28 l. jetika. — Marija Trinker 79 l. starost. — Ema Poterbin 24 dni, božjast. — Marija Lenčič 84 l. starost. — France Kulot 6 l. vnetje v črevah. — Andrej Podgornik 56 l. — Olga Tedesco 1 l. 6 m. croup. — Jožefa Musina 58 l. oslabiljenje. — Marjana Kulot 64 l. hiba na srcu. — Peter Kamavli 1 l. 6 m. angina. — Jožef Kamavli 4 l. angina. — Rihard Palič 4 l. osepnice. — Marija Karlet 62 l. starost. — Jožef Knez 1 l. — Janez Kamavli 3 l. angina. — Ana Princivalli 26 l. jetika. — Aleksander Lutman 1 m. božjast. — Jožef Budin 9 l. vodenica.

Poslano.

Dopisniku iz Gorice 24. junija 1875. v „Glasu“ št. 26. gotovo niso znane razmere med menoj in L., zato priobčite moje za nasprotno stranko namenjeno pismo, katero se pa ni razglasilo.

„Sl. uredništvo Glasa!“ Na prošnjo mnogo prijateljev miru tukaj očitno priznavam, da nisem žalil splošnega starešinstva v mojem dopisu 46. št. „Gl.“ pret. l., ampak dopis bil je namenjen onim „Več starešin“, podpisanim v Poslanem iz Černič 44. št. „Soče“ pr. l., ki so mene in očeta tako sramotivno napadli. Zdaj naj vsak sam sodi. S. L.

Tehtnice po metričnem SISTEMU!

do metričnem sistemu.

Podpisani naznanja p. n. občinstvu, da je delalnica in zaloga novih tehtnic (cag) po metričnem sistemu prenešana iz prodajalnice gospoda L. Clementin-a v njegovo lastno prodajalnico „Za mesnicami“, št. 408. On tudi sprejema vsaktero prenarejanje sedanjih tehtnic v tehtnice

Jožef Gyra.

Za mesnicami h. št. 408.

Borsni kurzi na Dunaji 23. julija.

Enotni drž dolg v papirju	70	85
„ „ „ v srebru	74	30
Drž posojilo leta 1860	112	40
Akcije narodne banke	936	—
Kreditne akcije	215	—
London	111	70
Napoleon d' oro	8	90
Cekini	5	24
Adžijo srebra	101	65

Javna prošnja.

Podpisani fajmošter lepo prosi vse tiste, ki so prostovoljno podpisali ali podkrižali, da bodo v petih letih en goldinar (ali vsako leto 20 soldov) darovali za nove zvonove Gradenske cerkve, da bi zdaj to obljubo spolnili, ker je peto leto že prešlo.

Denar naj se pošilja ali podpisanemu fajmoštru ali kaplanu g. Alojz. Carli-u v Miren.

Sprejemajo se pa tudi vsi drugi darovi, ker cerkev še veliko potrebuje.

V Mirem dne 2. julija 1875

Janez K. Eleršič,
fajmošter.

Anton Pick

malar za sobe, cerkve in vseka-ko delo z oljem — stanuje v Raštelu h. št. 303 v Gorici.

MOLITVE

za sveto leto 1875 s kratkim podukom

je naslov knjižici, ki je prišla v Mailingovi tiskarnici na svetlo in velja:

1 iztis	4	solde
10 iztisov	30	soldov
50 „	1 gl.	25 „
100 „	2 „	— „

Četrta natis.

Duhovnom na znanje.

Vsi obrazci za krstne, poročilne in knjige za mrtve, krstni, poročni, in listi za oklice, za cerkvene račune, spovedni in obhajilni listki in vse kar sem spada, dobiva še v latinskem, slovenskem, italijanskem in nemškem jeziku po POSEBNO ZNIŽANI CENI v uradni kneznadškofjskega ordinarijata v Gorici.

PRODAJA

pravega domačega vina.

Belo iz Ipave od 10 do 12 gl. vedro
Črno furlansko 14 „ 16 „ „

Dobiva se v drogeriji
Seppenhof-jevi
na

Travniku